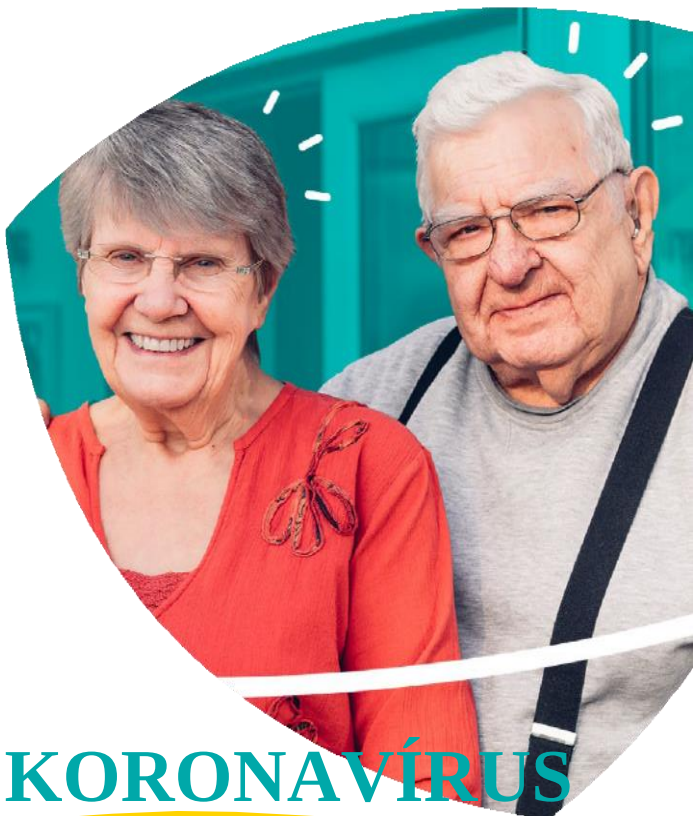

A védőoltás életeket ment

KORONAVÍRUS védőoltás

Útmutató felnőtteknek

Felülvizsgálva 2021 januárjában - Hungarian

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Mi a COVID-19 vagyis a koronavírus?

A COVID-19-et egy új Koronavírus okozza, amely SARS-CoV-2 néven ismert. Először 2019 végén azonosították. Nagyon fertőző és súlyos légzőszervi megbetegedésekhez vezethet.

Sok fertőzöttnek nincsenek tünetei, vagy azok csak enyhék. Ezek általában köhögéssel, lázzal, fejfájással és íz- vagy szaglásvesztéssel kezdődnek.

Néhányan nagyon fáradtnak fogják érezni magukat, izomfájdalmaik lesznek, torokfájásuk, hasmenésük lesz és hányni fognak, lázasak lesznek és zavartak. Aztán kevésen súlyos megbetegedésben fognak szenvedni, ami kórházi kezelést vagy intenzív ellátást igényelhet.

Átlagosan 100 fertőzöttből kevesebb, mint 1 fog Koronavírus fertőzéstől meghalni, de ez a szám közelebb van a 10 az 1-hez azoknál, akik 75 évesnél idősebbek. Nincs gyógymód a Koronavírusra (COVID-19), bár néhány újonnan tesztelt kezelés segít csökkenteni a szövődmények kockázatát.

Melyik oltóanyagot fogom megkapni?

Az Egyesült Királyságban csak olyan Koronavírus oltóanyagokat fogunk használni, amelyek megfelelnek a megkövetelt biztonsági és hatékonysági előírásoknak. Minden gyógyszert, beleértve az oltóanyagokat is, a biztonságosságuk és hatékonyságuk tekintetében tesztelnek, mielőtt engedélyt adnának ki rá.

Minden oltóanyagot több tízezer emberen teszteltek különböző országokban, és biztonságosnak és hatékornak bizonyultak.

Kap egyet ezek közül az oltóanyagok közül, attól függően, hogy melyik elérhető. Lehetséges, hogy ezeknek az oltóanyagoknak még nincs teljes, Egyesült Királyságbeli forgalomba hozatali engedélyük (licenzjük), de a Gyógyszer- és Egészségügyi Termékek Szabályozási Ügynöksége (MHRA) engedélyezni fogja őket a biztonságosságuk és hatékonyságuk teljes kiértékelése alapján.

A Gyógyszerügynökség (MHRA) csak akkor engedélyezi az oltóanyag szállítását az Egyesült Királyságba, ha teljesülnek az elvárt biztonsági, minőségi és hatékonysági előírások.

A jelenleg rendelkezésre álló beadandó oltóanyagok tekintetében két külön adagra van szükség a legjobb, hosszú távú védelem elérésének érdekében.

Kinek kell a Koronavírus elleni védőoltást megkapnia?

A Védőoltási és Immunizálási Társbizottság (JCVI) azaz, egy független szakértői csoport azt javasolta, hogy a Nemzeti Egészségügyi Szolgáltató (NHS) azoknak ajánlja fel ezeket az védőoltásokat, akiknél a legnagyobb a kockázat arra, hogy elkapják a fertőzést és annak súlyos szövődményeitől szenvednek.

Ebbe beleértendők az idősebb felnőttek, valamint az élvonalbeli egészségügyi- és szociális dolgozók. Amikor több oltóanyag válik elérhetővé, az oltóanyagokat a lehető leghamarabb fel fogják ajánlani más veszélyeztetettek számára.

A Koronavírus bárkit érinthet. Ha ön idősebb felnőtt és régóta romlik az egészsége, a Koronavírus nagyon súlyos és egyes esetekben halálos kimenetelű lehet.

Amikor azt felajánlják, meg kell kapnia a védőoltást, ha ön:

- Szociális otthonban élő vagy idősebbeknek dolgozó személy
- élvonalbeli egészségügyi dolgozó
- élvonalbeli szociális gondozó
- személyes gondozást nyújtó házi ápoló
- 65 éves, vagy afölötti
- a klinikailag rendkívül sebezhető csoportban van

Mindenki, aki a klinikailag rendkívül sebezhető csoportba tartozik, jogosult lesz a Koronavírus elleni oltóanyagra. Hogy mikor ajánlják fel önnek az oltóanyagot, az az egészségi állapotának súlyosságától függhet. Háziorvosa tanácsot adhat arra, hogy jogosult-e.

Az oltóanyag a 16 éves, vagy annál idősebbeknek is felajánlásra kerül, olyan egészségi állapotok esetében, mint pl. a:

- **vérrák (például leukémia, limfóma vagy mielóma)**
- **cukorbetegség**
- **szívprobléma**
- **mellkasi panasz vagy légzési nehézségek, beleértve a hörghurutot, tüdőtágulatot vagy súlyos asztmát**
- **vesebetegség**
- **májbetegség**
- **csökkent immunitás egy betegség vagy kezelés miatt (például HIV-fertőzés, szteroid gyógyszerek, kemoterápia vagy sugárterápia)**
- **elvégzett szervátültetés**
- **agyvérzés vagy átmeneti ischaemiás roham (TIA)**
- **neurológiai vagy izomsorvadási állapot, beleértve az epilepsziát és a demenciát**
- **súlyos vagy komoly tanulási zavar**
- **Down-szindróma**
- **léppel kapcsolatos probléma, pl. sarlósejtes megbetegedés vagy miután a lépét eltávolították**
- **súlyosan túlsúlyos egyén (40-nél nagyobb BMI)**
- **súlyos mentális betegség**

Az ezen csoportokba tartozók egy része klinikailag rendkívül sérülékeny lehet, és esetleg hamarabb felajánlhatják a védőoltást annak a csoportnak részeként.

Egyidejűleg a 16 és 64 év közötti, hosszan tartó, romló egészségi állapottal rendelkezőknek is felajánlják a védőoltást:

- azoknak, akik egy idős vagy fogyatékkal élő személy elsődleges gondozói, akiknek jóléte veszélybe kerülhet, ha a gondozó megbetegszik
- hosszan tartó gondozásban és nem kórházi körülmények között élő fiatalabb felnőtteknek és személyzetnek

Ezen csoportok után az 50 és 64 év közöttieknek ajánlják majd fel a védőoltást.

Amikor több oltóanyag válik elérhetővé, a lakosság több csoportjának fel fogják azt kínálni.

Terhes vagyok, megkaphatom a védőoltást?

A Koronavírus (COVID-19) oltóanyagot még nem tesztelték terhesség alatt, így amíg további tájékoztatás nem áll rendelkezésre, a várandós nők nem szabad, hogy rutinszerűen felvegyék ezt a védőoltást.

A Védőoltási és Immunizálási Társbizottság (JCVI) felismerte, hogy a védőoltás lehetséges előnyei különösen fontosak néhány várandós nő számára. Ide tartoznak azok, akiknél nagy a kockázat arra, hogy elkapják a fertőzést, vagy akik olyan egészségi állapotban vannak klinikailag, amelyek miatt nagyon nagy a Koronavírus okozta súlyos szövődmények kockázata. Ilyen körülmények között meg kell, hogy beszélje a védőoltást kezelőorvosával vagy egy nővérrel, és ezután érezheti úgy, hogy jobb, ha belevág és felveszi az oltóanyagot.

Ha várandós, csak akkor szabad beoltatnia magát, ha nagy kockázatnak van kitéve. A várandósság végével beoltathatja magát. Ha megkapta az első adagot, majd teherbe esett, akkor a második adagot el kell halasztania a terhesség végéig, kivéve, ha nagy kockázatnak van kitéve.

A Koronavírus védőoltás felvétele után terhesség megelőzési tanácsadásra nem kerül sor.

Még szoptatok, mit tegyek?

Nincsenek adatok a Koronavírus oltóanyagok biztonságosságára nézve a szoptató édesanyák vagy szoptatott csecsemőikre vonatkozóan.

Mégis a Koronavírus elleni oltóanyagokról úgy gondolják, hogy nem jelentenek kockázatot a szoptatott csecsemő számára, és a szoptatás előnyei is jól ismertek. Emiatt a JCVI azt tanácsolta, hogy az oltóanyag beadható szoptatás időszaka alatt. Ha ön még szoptat, dönthet úgy, hogy megvárja a szoptatási időszak végét, majd aztán felveszi a védőoltást.

Ki nem kaphatja meg az oltóanyagot?

Nagyon kevesen nem kaphatnak Koronavírus (Covid19) elleni oltóanyagot. Ez magában foglalja azokat, akiknek súlyos allergiás reakciójuk volt az oltóanyag bármely összetevőjével, vagy ugyanazon oltóanyag előző dózisával szemben. Beszéljen orvosával vagy egy nővérrel, ha volt valaha súlyos allergiás reakciója, mivel alternatív oltóanyag állhat rendelkezésre az ön számára.

Ha önnél jelenleg lázzal járó rosszullét lépett fel, vagy ha az elmúlt 28 nap során a Koronavírus tesztje pozitív lett, kérjen egy későbbi időpontot.

Megvéd majd az oltóanyag?

A Koronavírus védőoltás csökkenti annak esélyét, hogy Koronavírus megbetegségben szenvedjen. A vizsgálatok magas szintű, rövid távú védelmet mutattak ki az oltóanyag beadás egyszeri adagjától számított két-három hétig, de a hosszabb ideig tartó védelemhez egy második adag is szükséges.

Az oltóanyagok nem tartalmaznak élő organizmusokat, ezért biztonságosak az immunrendszeri megbetegedésekben szenvedők számára. Lehet, hogy ezek az emberek nem reagálnak olyan jól az oltóanyagra.

Ahogy egyetlen gyógyszer sem, így egyetlen oltóanyag sem 100% -osan hatékony - néhány ember a védőoltás ellenére is elkapja a Koronavírus, de ennek enyhébb lefolyásúnak kell lennie.

Lesznek az oltóanyagnak mellékhatásai?

Mint minden gyógyszer, így az oltóanyagok is okozhatnak mellékhatásokat. Ezek többsége enyhe és rövid távú, és nem mindenki kapja meg őket.

Még akkor is, ha jelentkeznek tünetek az első adag után, még mindig szükség van arra, hogy felvegye a második adagot is.

Nagyon gyakori mellékhatások közé tartoznak:

- az oltást követő néhány napon át tartó elnehezdedő kar érzése, fájdalom a karban és nyomásérzékenység ott, ahová az oltást kapta
- fáradtság érzése
- fejfájás
- általános fájdalom, vagy enyhe, influenzaszerű tünetek

A védőoltás utáni két-három napig enyhe láz előfordulhat, de a magas testhőmérséklet szokatlan, és azt jelezheti, hogy Koronavírus, vagy más fertőzése van. Vezet be normál adag Paracetamolt (követve a csomagolásban található tanácsot) és pihenhet, hogy jobban érezze magát Ne lépje túl a szokásos adagot. Nem gyakori mellékhatás a helyi mirigyek duzzanata.

A védőoltást követő tünetek általában kevesebb, mint egy hétig tartanak. Ha tünetei súlyosbodni látszanak, vagy aggódik, keresse fel az **111.wales.nhs.uk** weboldalt, és ha szükséges, hívja az NHS 111 Wales-t a 111 -es telefonszámon, vagy a háziorvosa rendelőjét. Ha a 111-es szám nem áll rendelkezésre az ön területén, hívja a 0845 46 47-es telefonszámot. Az NHS 111 Wales telefonhívásai vezetékes telefonról és mobiltelefonról ingyenesek. A 0845 46 47 telefonszámra történő hívás percenkénti díja 2 penny, s külön még a telefon szolgáltatójának szokásos használati díja.

Ha mégis tanácsot kér egy orvostól vagy nővértől, feltétlenül tájékoztassa őket a beadatott védőoltásról (ha lehetséges, mutassa meg az oltási kártyát), hogy megfelelő módon kiértékelhessék önt.

A Yellow Card nevű rendszeren keresztül bejelentheti az oltóanyagok és gyógyszerek feltételezett mellékhatásait is.

Néhányaknál, ritkán allergiás reakció lép fel nem sokkal a védőoltás után. Ez lehet kiütés vagy viszketés, amely a test egy részét vagy egészét érinti. Még ritkább az, hogy néhányaknál súlyos reakció léphet fel rövidesen az oltás után, ami náluk légzési nehézségeket okoz és az ájulásukat okozhatja. Ezt anafilaxiának hívják, és más gyógyszereknél és ételeknél is előfordulhat. Ezek a reakciók ritkák, és a nővérek képzettek arra, hogy kezelni tudják őket. Azok az emberek, akik anafilaxiás sokkot kapnak, sikeresen kezelhetők, és általában néhány órán belül felépülnek.

Elkaphatom a Koronavírust az oltóanyagtól?

Nem tudja elkapni a Koronavírust az oltóanyagtól. De lehetséges, hogy elkapta a Koronavírust, és csak az oltási időpont után veszi észre, hogy vannak tünetei.

Az oltás után két vagy három napig enyhe láz előfordulhat, de a magas testhőmérséklet szokatlan, és azt jelezheti, hogy Koronavírusa, vagy más fertőzése van.

A Koronavírus (COVID-19) legfontosabb tünetei az alábbiak bármelyikének újszerű megjelenése:

- új, folyamatos köhögés
- magas testhőmérséklet
- a szokásos íz- vagy szagérzetének elvesztése, illetve megváltozása
- néhányaknál előfordul torokfájás, fejfájás, orrdugulás, hasmenés, hányinger és hányás is

Ha a fenti tünetek bármelyike jelentkezik önnél, maradjon otthon, és szervezze meg, hogy le legyen tesztelve! Ha további tájékoztatásra van szüksége a tünetekről, látogasson el az **111.wales.nhs.uk** weboldalra!

Mi a következő teendőm?

Tájékoztatót kap majd arról, hogy mikor és hol kell beoltatnia magát. Az időpontja napján viseljen praktikus ruházatot, így könnyen hozzáférni a felkarjához. Ha fél a tűktől vagy szorongást érez, tudassa az oltóanyagot beadó személlyel. Megértőek lesznek és tudják önt támogatni.

Miután megkapta az első adagot, meg kell terveznie, hogy megjelenjen a második előre lefoglalt időpontjára.

Fontos, hogy mindkét oltási dózisa meglegyen, hogy a legjobb, hosszantartó védelmet nyújtsa önnek. Tartsa biztonságban a kártyáját, és mindenféleképpen menjen el a következő időpontra, hogy megkapja a második adagját.

Mit tegyek, ha nem vagyok jól az időpont napján?

Ha hirtelen fellépő, lázas rosszullét fogja el, telefonáljon, hogy törölje az időpontot, és várja meg, amíg felépül, hogy megkaphassa az oltóanyagot. Nem jelenjen meg az oltási időpontra, ha önkéntesen elkülönítés alá helyezte magát, vagy Koronavírus (COVID-19) tesztre, vagy annak eredményére vár.

Átadhatom-e bárkinek a Koronavírust miután megkapom a védőoltást?

Az oltóanyag csökkenti annak esélyét, hogy súlyosan megbetegedjen. Még nem tudjuk, hogy ez megakadályozza-e abban, hogy elkapja a vírust és továbbadja. Így fontos, hogy továbbra is kövesse a Koronavírusra (COVID-19) vonatkozó útmutatásokat az ön körül élők védelmének érdekében.

Ön és családja, barátai és kollégái védelmének érdekében szükséges még hogy:

- betartsa a szociális távolságtartást
- hordjon szájmaszkot
- gondosan és gyakran mosson kezet
- kövesse a jelenlegi útmutatást:
gov.wales/coronavirus

Emlékezzon:

A Koronavírus az orrból vagy a szájból kilélegzett parányi cseppeken keresztül terjed, különösen beszéd vagy köhögés közben. Szennyezett tárgyakkal és felületekkel való érintkezés után a szem, az orr és a száj megérintésével is elkapható.

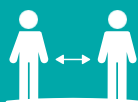
Három szabály WALES BIZTONSÁGBAN TARTÁSÁRA

Mosson
kezet

Hordjon
szájmaszkot

Tartson
2m távolságot

További tájékoztatás

A Koronavírus (COVID-19) elleni oltóanyagokról, azok tartalmáról és lehetséges mellékhatásairól további tájékoztatás található a

[https://111.wales.nhs.uk/coronavirus\(2019ncov\)](https://111.wales.nhs.uk/coronavirus(2019ncov)) és a www.gov.uk/government/collections/mhra-guidance-on-coronavirus-covid-19 weboldalakon.

A feltételezett mellékhatásokat online bejelentheti a **coronavirus-yellowcard.mhra.gov.uk** weboldalon vagy a Yellow Card nevű mobilalkalmazás letöltésével.

Ha szeretné megtudni, hogyan használja fel az NHS az ön adatait, látogasson el a

111.wales.nhs.uk/lifestylewellbeing/yourinfoyourrights

A tájékoztatólap további példányainak megrendeléséhez látogasson el a **phw.nhs.wales/services-and-teams/health-information-resources/** weboldalra.

© Public Health Wales, January 2021
(with acknowledgement to Public Health England)

Version 2

ISBN 978-1-78986-154-212

